

DOKÁŽEME ŽITÍ BEZ ROPY? A BEZ PEŇAZÍ?

Mark Boyle žil vyše dva roky bez peňazí. K hlboké životnej zmene ho inšpiroval film o Gándhí v poslednom ročníku vysokoškolského štúdia. Jednou z aktivít Marka Boyla je aj experiment života bez ropy. Uvažoval, čo by sa stalo, keby by zásoby ropy došli „zajtra“, a tak sa rozhodol, že si to vyskúša.

Mark je zakladateľom Freeconomy Community, ktorá má 25 000 členov z vyše 150 krajín. Je presvedčený, že peniaze bránia ľuďom uvedomovať si hlbšie súvislosti ich každodenných aktivít. Pravidelne píše pre Freeconomy blog a The Guardian. V roku 2010 vydal knihu „The Moneyless Man: A Year of Freeeconomic Living“. Mark Boyle žije na juho-západe Anglicka pri meste Bath, kde sa snaží rozbehnúť Freeconomy komunitu.

Život bez ropy?

Skúsili ste sa niekedy zamyslieť nad tým, aký by bol život bez ropy? Čo by sme jedli? Aké plodiny by sme si potrebovali dopestovať, ak by sme ich už nemohli lacno nakupovať v iných krajinách? Ako by sme sa udržali v teple? Ako by sme si zaobstarali oblečenie? Ako by sme cestovali a užívali si? Mali by sme dostatok čistej pitnej vody?

Ako je možné, že aj keď sme vždy vedeli, že zásoby ropy sú konečné, postavili sme na nej celú infraštruktúru? Keď sa pozrieme okolo seba, môžeme ropu vidieť skoro za všetkým – oblečením, zariadením domácnosti, poľnohospodárskou výrobou spojenou s pesticídmi a hnojivami, za obalmi a distribúciou tovaru, dopravou spojenou s výrobou, dochádzkou do práce a za nákupmi... Dokonca aj výroba solárnych panelov a veterných turbín od nej závisí. Či sa nám to páči alebo nie, ľudstvo je dnes na ropu závislé.

Na ceste „prechodu“

S pocitom, že je dôležité zistiť, ako by sme bez ropy prežili, rozhodol sa Mark Boyle zo dňa na deň vzdať spôsobu života postavenom na ropu a urobiť „experiment prechodu“ k spôsobu života po ropnom vrchole (peak oil) a preskúmať, ako ďaleko môže po cestičke „prechodu“ dôjsť on osobne. Inšpirova-

la ho k tomu iniciatíva Transition Towns (mestá v období prechodu).

Zakladateľom hnutia Transition Towns je Rob Hopkins. Cieľom je pomôcť komunitám prejsť od moderného životného štýlu konzumerizmu do sveta „po“ peak oil, ktorý sa ti chučko blíži. K tomu vypracoval Akčný plán znižovania spotreby energie a ďalšie stratégie, ktoré pomáhajú znižovať uhlíkové emisie a závislosť od fosílnych palív a orientovať sa na sebestačnosť v oblastiach ako potraviny, energia, zdravotná starostlivosť a ekonomika.

Prvým „Transition Town“ sa v roku 2006 stal Totnes, ekomestečko v južnom Devone vo Veľkej Británii a model sa teraz šíri do miest a dedín na celom svete. Prechod (transition) je cesta, ktorá nás vyzýva žiť úctivejšie voči Matke Zemi (Gaia) a budovať odolnejšie, rôznymi zručnosťami vybavené komunity, ktoré zažívajú rýchly rast v ukazovateli známom ako „hrubé miestne šťastie“ (GLH, Gross Local Happiness). Posolstvom je, že ak na cestu „prechodu“ nastúpime dnes, držíme v rukách kľúč od budúcnosti bez ropy.

„To nemôže byť ťažké“

Keď začal Mark premýšľať nad rozsahom svojho experimentu, rozhodol sa, že jeho základom bude miestne dopestovaná a zaobstaraná bio vegánska strava, bez plastových alebo iných jednorazových obalov. Ďalej si nemôže kúpiť nič, čo nebolo vyrobené a nepochádza z miestnych zdrojov od nezávislých remeselníkov a obchodníkov. V duchu výroku Johna Seyomoura, že „ak má spoločnosť nejaký smetiak, zlyháva“, poslal na skládku svoj posledný „odpad“ – samotnú smetnú nádobu. „Vtáky žiadnu nemajú, tak prečo by som mal mať ja?“

V Markovom experimente nie sú dovolené žiadne autá, lety, ani vykurovanie zemným plynom (pripojenie na elektrickú sieť zatiaľ

zostáva). Experiment sa realizuje v prostredí mestského územia Británie, keďže riešenie by malo byť realizovateľné pre masu.

Keď sa Mark rozhodol prijať výzvu, myslieť si, že „to nemôže byť také ťažké“, keďže mnoho enviro-aktivít už v minulosti robil. Ale čím viac sa ponáral do hĺbky environmentálne priateľského spôsobu života, tým viac si uvedomoval, aká je ropa všadeprítomná. „Môžem prežiť mestským spôsobom života bez zubnej pasty, rýchleho sendviča cestou na stretnutie, bez saponátu, syntetickej obuvi, televízora, piva v miestnej krčme, práčky, a takmer bez žiadneho nového oblečenia?“

„Budem sledovať, koľko mám energie a aká je hladina môjho indexu hrubého miestneho šťastia a ako sa postupom času menia moje zvyky a moja schopnosť stretávať sa a zabávať sa s mojimi priateľmi a milovanými. Tento experiment preverí aj múdrosť duchovných tradícií, ktoré hovoria, že disciplína nemá byť nástrojom, ako spútať dušu, ale ako ju oslobodiť. Aby som bol úprimný, neviem, ako ďaleko po tejto ceste dôjdem. Ako každý iný, tápam v tme, hľadajúc odpovede na problémy, ktorým nikto z nás úplne nerozumie. Čo ale môžem sľúbiť je, že sa budem snažiť najviac, ako sa to dá. Prídajte sa ku mne na tejto ceste.“

Na ceste k nepeňažnej ekonomike

Zaujímá Vás vízia života bez peňazí? Kliknite na Markov blog

<http://www.justforthe love of it.org/blog>. Dozviete sa tiež, že Mark v novembri pripravuje vydanie druhej knihy – The Moneyless Manifesto, ktorá ponúkne množstvo praktických tipov pre život bez peňazí a bude zdarma prístupná aj online.

Mark Boyle veľmi pekne píše. Na jeho blogu nájdete neskutočné množstvo krásnych myšlienok, ktoré inšpirujú a hrejú na dušu, ako napr. táto: „Tešte sa zo života a začnite deň myšlienkou: Koľkých ľudí sa mi dnes podarí rozosmiať? Uvidíte, ako sa zmení Vaše vnímanie spokojnosti v živote.“

Klaudia Medlová

Zdroje: Living Without Oil a Wikipedia.

Kateřina a Silvie ze střediska ekologické výchovy Sever obětovaly přípravě královéhradeckého biojarmarku nemálo hodin práce. Věnovaly také jeden den dětem ze škol, před biojarmarkem, vysvětlováním principů trvale udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí. Bio

Prodej biopotravin na Biojarmarku v Hradci Králové zajišťuje především Jana Lukešová a její zaměstnanci z Bazalky. Na jarmarku prodávala své sýry, jogurty, brynzou z ovčího biomléka i Monika Menčíková (vpravo). Přijely Polabské mlékárny a biozeleninu dodali Jemelíkovi a Miloš Kurka, jablka Bedřich Plíšek.

